

Fremsat den 25. februar 2025 af Rosa Lund (EL), Pelle Dragsted (EL), Peder Hvelplund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Leila Stockmarr (EL), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at give voldsudsatte familiesammenførte ret til egen opholdstilladelse ved samlivsbrud

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag, som giver familiesammenførte voldsudsatte ret til at få forlænget eller ikke at få inddraget deres opholdstilladelse ved samlivsbrud, såfremt de kan leve op til de øvrige krav i udlændingelovens § 19, stk. 7.

Formålet med forslaget er at give familiesammenførte voldsudsatte bedre mulighed for at forlade en voldelig partner ved at mindske risikoen for, at de herved mister deres opholdstilladelse.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en redigeret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 40, folketingsåret 2023-24.

Beslutningsforslaget er et af tre forslag om voldsudsatte familiesammenførte, som sambehandles i Folketinget. Forslagene er delt op for at give Folketingets medlemmer mulighed for at forholde sig til de enkelte dele af forslagene frem for et samlet forslag.

Ifølge Socialstyrelsens undersøgelse af vold i nære relationer har næsten halvdelen af kvinder på de danske kvindekrisecentre etnisk minoritetsbaggrund (»Undersøgelse om vold i nære relationer 2022«, Socialstyrelsen, den 27. maj 2022). Disse kvinder bor på krisecentre, fordi de ellers lever i voldelige forhold. Mange af disse kvinder er familiesammenførte med en herboende partner, hvorfor deres opholdstilladelser er samlivsbetingsbetings. Det stiller familiesammenførte voldsudsatte i en sårbar situation, da de risikerer at miste deres opholdstilladelse, hvis de forlader partneren.

Læg hertil, at de herved kan risikere at miste kontakten til deres børn og at blive hjemsendt til lande, hvor fraskilte kvinder er meget dårligt stillede. Det betyder, at mange familiesammenførte voldsudsatte bliver hos deres voldelige partner.

Det er, på trods af at udlændingelovens § 19, stk. 7, faktisk giver myndighederne mulighed for at forlænge eller undlade at inddrage en opholdstilladelse ved et samlivsbrud, hvis dette skyldes vold.

Bestemmelsen kommer dog sjældent i brug og er så uigennemskuelig, at det ifølge forskere er de færreste voldsudsatte, der tør løbe risikoen (»Frygt for udvisning binder kvinder til voldelige ægtemænd«, Anika Liversage, Politiken, den 1. december 2021).

En af årsagerne hertil er, at bestemmelsen kun giver mulighed for og altså ikke ret til egen opholdstilladelse, selv når den voldsudsatte lever op til bestemmelsens øvrige krav om dokumentation og integrationsvillighed.

Gældende lovgivning

En opholdstilladelse meddelt efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1, § 9 c, stk. 1, eller § 9 q, stk. 2, (familiesammenføring af ægtefæller eller faste samlever) er betinget af, at parret har fælles bopæl. Hvis dette samliv ophører, er der som udgangspunkt grundlag for at inddrage eller nægte at forlænge opholdstilladelsen, fordi denne betingelse for opholdstilladelsen ikke længere er til stede, jf. udlændingelovens § 19, stk. 1.

Det fremgår dog af undtagelsesbestemmelsen i udlændingelovens § 19, stk. 7, at der ved afgørelse om inddragelse af en opholdstilladelse som familiesammenført til en ægtefælle eller fast samlever skal tages særligt hensyn til, om opholdsgrundlaget ikke længere er til stede, som følge af at udlændingen eller dennes barn har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast m.v. her i landet.

Hvis sådanne årsager er baggrunden for samlivsoophøret, vurderer Udlændingestyrelsen, hvorvidt forholdene er omfattet af udlændingelovens § 19, stk. 7. I givet fald kan Udlændingestyrelsen træffe afgørelse om at forlænge eller at undlade at inddrage opholdstilladelsen.

Når Udlændingestyrelsen behandler en sag herom, skal den voldsudsatte dokumentere voldsudøvelsen, og det skal sandsynliggøres, at det er den reelle årsag til samlivsoophøret. Dertil lægges der vægt på, hvorvidt den voldsudsatte har udvist vilje til at lade sig integrere i det danske samfund, f.eks. ved at være jobsøgende, modtage danskundervisning og deltage aktivt i foreningslivet.

Problemer ved gældende lovgivning

Det faktum, at bestemmelsen anvendes så sjældent, skyldes formentlig først og fremmest, at for få kender muligheden, og dernæst, at dem, der gør, sjældent tør løbe risikoen ved at miste deres opholdstilladelse ved et samlivsbrud og derfor vælger at blive i voldelige forhold. Det skyldes ifølge forskere, at bestemmelsen stiller høje krav til dokumentation og integrationsvillighed, men også, at muligheden for at opretholde sin opholdstilladelse, selv i tilfælde, hvor den voldsudsatte lever op til disse høje krav, stadig ikke er garanteret. Seniorforsker hos VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd Anika Liversage påpeger, at bestemmelsen er »så uigennemskuelig, at kvinder i praksis ikke tør læne sig op ad den«, jf. artiklen i Politiken som omtalt ovenfor.

Ændringsforslag til gældende lovgivning

Det foreslås, at udlændingelovens § 19, stk. 7, omformuleres således, at familiesammenførte voldsudsatte skal have ret til – og ikke bare mulighed for – at få forlænget eller ikke at få deres opholdstilladelse inddraget ved samlivsbrud, hvis de lever op til de øvrige krav for anvendelse af bestemmelsen.

Skriftlig fremsættelse

Rosa Lund (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at give voldsudsatte familiesammenførte ret til egen opholdstilladelse ved samlivsbrud.

(Beslutningsforslag nr. B 122)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.